Autor Gosti stranica
Subota, 05 Lipanj 2004 20:47

Po čemu je za našu dijasporu važan prvi Senat hrvatske dijaspore organiziran nedavno u Poreču?

Senat je najviše savjetodavno tijelo Kluba između dva zasjedanja Sabora. Njegova je zadaća da utvrdi da li se zaključci doneseni na Saboru sprovode te da pospješi njihovu provedbu te možebitno dodatno konkretizira zadaće i nositelje istih. Rasčlambom pokazatelja razvidno je da je Hrvatska danas u jednom izrazito nepovoljnom položaju. Postoji ogroman raskorak između uvoza i izvoza, povećava se unutarnji dug, dok je vanjski dug u posljednje dvije godine narastao više od 70 %. Naime, 2002. godine on je iznosio 14 mlrd dolara, dok je danas vanjski dug oko 25 mlrd dolara. Ovakve pojavnosti riječito govore da ne postoji konzistentna gospodarska politika niti realne smjernice kako dalje. Ukratko, nalazimo se u tunelu i ne znamo kamo dalje, jer izlaza ne vidimo. Hrvatska država strancima rasprodaje najbolje firme, hotele, banke i zemljišta zaboravljajući da ono što je u tuđim rukama nije naše. U isto vrijeme imamo jako, ali na žalost nejedinstveno iseljeništvo koje samo po sebi predstavlja ogroman gospodarski potencijal i spasonosno riješenje da obiteljsko srebro ostane u obitelji. Ali, to našoj politici očito nije stalo, i to je ono što je rečeno i na Saboru prije dvije godine – bez istinskog povezivanja domovinske i iseljene Hrvatske osuđeni smo da lutamo bez cilja. U tome pogledu ponudili smo partnerstvo Vladi tražeći od nje konkretne dokaze da je dio državne politike povezivanje iseljene i domovinske Hrvatske. Na žalost, moram reći, da nismo puno pozitivnih naznaka dobili...

Kako komentirate činjenicu da se na Prvi Senat Hrvatske Dijaspore nisu po običaju odazvali Hrvatska Matica iseljenika, niti predstavnici Ministarstva Vanjskih poslova?

Pa odgovor je u Vašem pitanju. Kad ste rekli „po običaju“ onda vjerojatno i sami naslućujete da te institucije nemaju baš puno vremena za hrvatsko iseljeništvo i udruge koje nastoje zakrpiti rupe koje nastaju na nacionalnom tkivu kao posljedice nerada ovih institucija u pogledu odnosa sa iseljenom Hrvatskom. Naime, Matica Hrvatska od svog osnutka 1954. godine nikada nije ni bila istinska Matica budući da je uglavnom sluzila nekakvim drugim interesima. Međutim, istinski

se nadamo da će tu doći do promjena, budući da nam je neophodno potrebito da imamo jednu jaku organizaciju tipa Matice koja bi, kao državna institucija, bila poveznica Domovinske i Iseljene Hrvatske kao što joj i samo ime govori. Što se tiče Ministarstva vanjski poslova – tu je situacija slična. Diplomatsko – konzularna predstavništva diljem svijeta zadržala su svoj odnos prema iseljeništvu na razini djelovanja iz bivšeg političkog sustava što riječito govori da je lakše promijeniti politički sustav nego mentalni sklop u glavi. Uz nekoliko časnih izuzetaka generalna je ocijena da ta tijela u zemljama primateljicama nisu uspostavili niti minimalno potrebnu razinu djelovanja prema iseljeništvu svodeći svoju djelatnost na puki servis (putovnice i sl.) državljana. Hrvatsko iseljeništvo očekuju od njih puno aktivniju ulogu u procesima koji se dešavaju u zemlji, ali da zaključim – to mora postati dio državne strategije djelovanja, a ne stvar volje, želje i ambicija pojedinaca iz diplomatsko-konzularne službe.

Budući je jedno od pitanja bilo «Odnos aktualne vlasti prema izvandomovinskim pripadnicima hrvatskog naroda» zbog čega očekujete da će ova vlast imati vise razumjevanja za dijasporu od predhodne?

Tu bih naveo staru narodnu poslovicu: „Vrijeme gradi – vrijeme razgrađuje“. Naime, uvjerenja sam da je Hrvatskoj sazrijelo saznanje i svijest da se bez konkretnog djelovanja iseljeništva izlazak iz ove teške moralne i gospodarske krize – samo iluzija. Zašto to govorim? Naime, hrvatsko iseljeništvo koje je brojno i u državama gdje žive uglavnom se ubrajaju u vrijedne, poštene i ugledne građane – raspolaže svime onim što Hrvatskoj u ovom trenutku treba. Posjeduje znanje i sposobnost i što je najvažnije – kapital. Ukratko, sve čimbenike koji bi nepovoljne tendencije u gospodarstvu okrenuli prema pozitivi. Duboko vjerujemo da će naš predsjednik Vlade, kao jedan intelektualac i izuzetno umna osoba, shvatiti i prepoznati taj potencijal i stvoriti potrebne pretpostavke da ga iskoristi kako u korist zemlje, tako i u korist vlasnika kapitala. Mislim da sam jasan i nedvosmislen – bez jakog utjecaja hrvatskog iseljeništa odnosno cijele izvandomovinske zajednice na procese koji se dešavaju u zemlji – svi pokušaji ostati će samo „donkihoterija“. Kažem, i ponavljam, vjerujem da je naša vlast u tome smislu progledala, jer ako nije – neće biti samo ugrožena ona, nego i opstojnost i samosvojnost države u cjelini.

Što se tiče prethodne vlasti, ona je upravo iz navedenih razloga propustila to učiniti čime je Hrvatsku dovela u još nepovoljniji položaj. No, po svojoj vokaciji, ona i nije bila pretjerano usmjerena prema iseljeništvu tako da je bilo iluzorno očekivati da naprave tako radikalne korake te da baš oni priznaju hrvatsku izvandomovinsku zajednicu kao svoju.

Ova Vlada se mora obračunati sa organiziranim kriminalom, mora izvršiti istinsku

reviziju pretvorbe te donijeti novi Zakon o privatizaciji. Isto tako mora donijeti Zakon

kojim kriminal koji je napravljen u pretvorbi - ne zastarijeva. U Hrvatsku državu

mora se uvesti moral kao osnovno mjerilo vrijednosti čovjeka, te stvoriti uvjete da se pošteni rad vrijednuje kao društveno korisni, a nepošteni sankcionira kao kriminal što on u biti i jeste.Veliki su to zahtjevi i potrebni su veliki rezovi te je na nama da vidimo da li te korake može i hoće učiniti ova Vlada. Ako krene u te procese imati će ne samo podršku hrvatskog iseljeništva, nego i svekolikog pučanstva u zemlji koji gotovo polovina živi na rubu siromaštva i u njemu.

Zašto ste se preimenovali naziv Kluba u Hrvatski Svjetski Sabor?

Mislim da smo u ovome trenutku prerasli naziv Klub budući da smo kao udruga svoje djelovanje proširili na cijeli svijet. Točnije, u sve zemlje gdje rade i žive pripadnici hrvatskog korpusa bilo da su u iseljeništvu ili na privremenom radu. Drugi bitan čimbenik jeste taj što sam pojam Klub znači donekle zatvorenu udrugu koja se vezuje samo i isključivo za članove kluba. Mi smo, opet, i prije, a sve više sada, jedna otvorena udruga koja ne prihvaća, priznaje niti podržava političko djelovanje i podjele u iseljeništvu njegujući odrednicu jednistva hrvatskog bića kao preduvjet opstanka hrvatskog naroda i države. Nadalje, odrednica „Hrvatski“ jasno pokazuje područje djelovanja, a to je hrvatski čovjek bez obzira gdje on bio. Ujedno, ovim nazivom ostavljamo otvoren prostor i onima koji nisu hrvati po nacionalnosti, a podržavaju i vole hrvatsku državu i narod – da budu njeni članovi. Dakle, ljubav prema domovini te želja da se doprinese njenom boljitku osnovne su smjernice djelovanja.

I konačno, naziv Sabor uporabili smo znajući da je u pitanju izvorno hrvatska riječ koja označava skup. Želja nam je da budemo dostojni reprezenti kulturnih, povijesnih i inih stečevina hrvatskog društva, kulture i povijesti i da nikome tko sa tih pozicija nastupa i djeluje ne zatvaramo svoja vrata. Naš je postulat „tko nije protiv hrvatske države – taj je sa nama“. Vrijedi pripomenuti da smo naziv Sabor uzeli i poradi činjenice što smo organizirali I. Sabor hrvatske dijaspore, I. Sabor mladih i što je ta riječ postala temelj našeg djelovanja.

.

Jedan od zahtjeva koji se čuo jest potreba osnivanje jedne nacionalne komercijalne banke,koju bi trebala podržati hrvatska dijaspora.Koliko bi to pomoglo posrnulom našem gospodarstvu?

Pitanje banaka i bankarskog sustava za sve nas predstavlja bolnu točku. Pretjeranom

privatizacijom i prodajom strancima domaće smo banke, a i štednju hrvatski građana

pretvorili u stranu. Danas, ilustracije radi, strane banke u svome vlasništvu drže 94 %

ukupnog bankarskog potencijala. Politika tih stranih banaka jeste financiranje uvoza i to

uglavnom iz država odakle su te banke. Na takav način one financiraju proizvodnju i prodaju u vlastitim državama, a u Hrvatskoj ostvaruju ekstra-profit. To se jasnije vidi i na pitanjima kreditnih linija koje su lako ostvarive ukoliko su krediti namjenjeni potrošnji /na primjer kupovini vozila i sl.), a na kapaljku se daju krediti namjenjeni proizvodnji. U Europi su prosječne kamate 2,5 – 3 %, najveće u Italiji 4,5 % dok su u Hrvatskoj 9 %. Tako se determinira i povećava vanjski dug Hrvatske budući da banke uzimaju povoljna novčana sredstva u Europi i ista plasiraju na hrvatskom tržištu. Kakva je u pitanju zarada odnosno ekstra – profit ne možete niti pretpostaviti. Ukratko banke „boli briga“ za potrebe društva, oni imaju dobru zaradu i od nje ne odustaju. S druge strane hrvatska potrošnja u nesrazmjeru je sa mjesečnim primanjima. Rečeno ekonomski – troši se više nego što se stvara. A to ne može daleko. Upravo zbog svih tih razloga potrebna nam je jedna jaka nacionalna banka koja bi financirala izvoz, pratila poduzetništvo odnosno bila generator povoljnih procesa u gospodarstvu. Tu banku bi stvorili hrvatski iseljenici koji bi sa istom i upravljali. Nacionalna banka će stititi nacionalni interes što je današnjim bankarskim sustavom koji je u rukama stranaca ugroženo budući da, laički rečeno, kod financiranja proizvodnje i izvoza strane banke ulaze u „sukob interesa“.

I na ovom skupu iseljene Hrvatske vapilo se za zajedništvom.Kako ujediniti naše iseljenike?

Tijekom pedesetogodišnje vladavine komunizma hrvatsko iseljeništvo bilo je djeljeno na razno-razne načine. Ono je predstavljalo trajan problem kojeg je ta vlast pokušavala riješiti jer je ta vlast uvidjela da mora poduzimati razne korake (slanje emisara, putem veleposlanika i konzularnih predstavnika, ubijanjem uglednih članova i etiketiranjem) kako bi spriječila da se ostvari jedinstvo hrvatskog naroda. Politika podjela po načelu „divide et impera“ omogućavala je komunističkoj vlasti da kratkoročno postigne svoje ciljeve, a dugoročno je gubila bitku. Hrvatsko iseljeništvo je pod snažnom političkom promidžbom proglašavano neprijateljskim, nenarodnim i proustaškim elementom nacionalnog korpusa. To je bio dio plana velikosrpske politike da se razbije i trajno razdvoji Iseljena i Domovinska Hrvatska.

Taj teret razjedinjenosti hrvatsko iseljeništvo teško je podnosilo budući da se je uglavnom radilo o istinskim i čestitim pripadnicima hrvatskog naroda koji su nacionalno bili osvješćeni i opredjeljeni u ljubavi prema svome rodu i svojoj hrvatskoj domovini.

Dakle, ta potreba jedinstva stvorila se je kao nužnost, a svoju punu afirmaciju doživjela je u Domovinskom ratu kada su po prvi put u svojoj povijesti svi hrvatski sinovi ratovali na jednoj strani i zajedno. Tada je osim jedinstva u zemlji ostvareno i jedinstvo domovinske i iseljene Hrvatske u kojem je hrvatsko iseljeništvo prepoznalo povijesni trenutak stvaranja nacionalne države i aktivno se uključilo u njega. Rezultat toga zajedništva je hrvatska država. Na žalost, nakon domovinskog rata ponovno se je osjetila praznina i jaz izmedju hrvatske države i iseljeništva koje je djelomično bilo i izigrano datim obećanjima te su hrvatski povratnici ostajali (gotovo preko noći) bez svoga kapitala, i bez svoga ponosa.

Radimo na procesu objedinjavanja domovinske i iseljene Hrvatske jer smo uvidjeli težinu trenutka u kojem se sada domovina nalazi, zalažući se za program nacionalnog zajedništva i uključivanja hrvatske izvandomovinske zajednice u sve procese u državi, počev od privatizacije do ulaganja u bankarski sektor i proizvodnju. Međutim, da bi do toga došlo trebaju biti ostvarene bitne pretpostavke, a one su naznačene i u zaključcima I. sabora hrvatske dijaspore održanog prije dvije godine u Poreču i potvrđenih nedavno na sjednici Senata.

Koliko bi Zakon o Hrvatskim povratnicima i investitorima nakon Irske i Izraela i Hrvatsku pretvoriti u gospodarko čudo.

Obveza hrvatske države da donese Zakon o iseljenicima i povratnicima /drugim riječima o dijaspori/ njena je moralna obveza kojom će zorno pokazati da joj je stalo do te brojne populacije hrvata koje žive u svijetu, a koje sanjaju povratak i život u domovini. Na drugu stranu, tim zakonom bi došlo i do formalno-pravnog povezivanja domovinske i iseljene Hrvatske što bi sasvim sigurno drastično potaklo ulaganja u hrvatsko posustalo gospodarstvo čineći ga potencijalno prosperitetnim. Samo moramo stvoriti zakonski i institucionalni okvir koji će biti jednak ili približno jednak zemlji gdje oni žive i gdje rade. Jer, ako on uvidi da će u Hrvatskoj moći ostvariti profit jednak onome kojega ostvaruje u svijetu te da mu pravno okruženje i birokracija ne predstavljaju probleme – sasvim sigurno je da će se odlučiti investirati u Hrvatskoj.

Zakonom o izvandomovinskim pripadnicima Hrvatskog naroda i investicijama treba stvoriti sigurnost kapitala i investicija i otvoriti uvjete privređivanja koji moraju biti povoljniji i sigurniji nego sto je u drugim zemljama svijeta. Upravo poradi svih navedenih razloga duboko vjerujemo da će takav zakon biti donesen.

Mislite li doista da će ova vlada moći da utvrdi puteve odlijevanja novca iz Hrvatske u zadnjih 14. godina na prijevaran i kriminalan način čime je,kako se tvrdi,naša zemlja oštećena za oko 30 milijardi dolara?.

Jedno je pitanje mogućnosti, drugo je pitanje volje. Vlada da hoće – mogla bi pokrenuti taj proces jer tragovi postoje. Inače, to je jedan od zaključaka Sabora dijaspore i bitan preduvjet da se stvari iz mutnih godina pretvorbe konačno rasvijetle. Taj novac, koji je otišao iz države nije imaginaran. Netko ga je stvorio, netko ga je zaradio, i taj ima moralno i zakonsko pravo da postavi pitanje gdje je on nestao. Volio bih da se varam, ali držim da ni ova Vlada neće pokrenuti postupak ilegalno iznesenog novca iz Hrvatske. Toga nije ni svjestan naš predsjednik Vlade kojemu bi slogan „Pokrenimo Hrvatsku“ mogao biti puno lakše ostvariv kad bi državni proračun imao na raspolaganju taj novac, a državne kaznionice osobe koje su taj novac neovlašteno uzeli odnosno otuđili i iznijeli van zemlje. Usprkos svemu nadam se da će i po tome pitanju Vlada pokazati odlučnost jer šanse po tome pitanju nisu prokockane. Međutim, sa svakim danom sve su manje, i manje...